

XXIX Valtakunnalliset haavapäivät

26.-.27.3.2026

Valintoja, Vastuuta ja Yhteistyötä

Valtakunnalliset haavapäivät järjestettiin 26.–27.3.2026 Helsingin Messukeskuksessa. Osallistuin molempiin päiviin. Tapahtuma kokosi yhteen haavanhoidon ammattilaisia eri puolilta Suomea tarjoten laajan ja ajankohtaisen katsauksen haavanhoitoon sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon näkökulmasta. Päivät koostuivat laadukkaista, mielenkiintoisista ja informatiivisista luennoista, joiden keskeinen anti oli ajantasainen sekä käytännönläheinen tieto haavojen hoidosta. Luennot tarjosivat sekä uutta tietoa että vahvistusta jo olemassa olevalle osaamiselle. Päivien aikana oli myös mahdollisuus tutustua eri näytteilleasettajiin, mikä toi käytännön näkökulmaa hoitotarvikkeisiin ja -menetelmiin sekä mahdollisti verkostoitumisen alan asiantuntijoiden kanssa.

Haavapäivien luentojen sisältö oli monipuolinen ja käytännönläheinen. Keskeisiä teemoja olivat haavapoliklinikan rooli perusterveydenhuollossa, oireenmukainen haavanhoito kotihoidossa sekä amputaatiopotilaan hoito ja kuntoutus. Lisäksi käsiteltiin ravitsemuksen merkitystä haavan paranemisessa, liikkumisen vaikutusta verenkiertoon ja toipumiseen sekä potilaan sitouttamista hoitoon. Toisena päivänä painopiste oli haavakeskusten vaikuttavuudessa, kustannustehokkuudessa, hoidon jatkuvuudessa sekä oikean diagnoosin ja hoitolinjan merkityksessä.

Haavapäivien yhdistävänä teemana korostui haavapotilaan kokonaisvaltainen hoito. Haavaa ei tule tarkastella irrallisena ongelmana, vaan osana potilaan kokonaistilannetta, johon vaikuttavat muun muassa perussairaudet, ravitsemustila ja toimintakyky. Keskeistä on haavan taustasyyn tunnistaminen, sillä oikea diagnoosi ohjaa hoitoa ja vaikuttaa ratkaisevasti paranemiseen.

Eryteisesti mieleen jäivät valtimo- ja laskimohaavojen erot ja hoitolinjat, ravitsemuksen vaikutus haavan paranemiseen sekä kompressiohoidon merkitys osana hoitokokonaisuutta. Päivät vahvistivat ymmärrystä siitä, kuinka tärkeää on tunnistaa haavan taustalla olevat syyt, jotta hoito voidaan kohdentaa oikein ja vaikuttavasti. Luennot vahvistivat ammatillista osaamista ja tarjosivat konkreettisia työkaluja käytännön työhön.

Moniammatillinen yhteistyö nousi esiin lähes kaikissa luennoissa. Tehokas haavanhoito edellyttää eri ammattilaisten saumatonta yhteistyötä sekä toimivia hoitopolkuja. Lisäksi korostettiin varhaisen puuttumisen ja konsultoinnin merkitystä: mitä aikaisemmin ongelmiin reagoidaan, sitä paremmin voidaan ehkäistä komplikaatioita ja nopeuttaa paranemista.

Luennot toivat esiin myös potilaan oman roolin merkityksen. Potilaan sitoutuminen hoitoon, ymmärrys hoidon tavoitteista sekä motivaatio ovat keskeisiä tekijöitä hoidon onnistumisessa. Näiden tukeminen vaatii selkeää ohjausta ja vuorovaikutusta hoitohenkilökunnalta.

Koin luentojen olleen selkeästi hyödyllisiä omaa työtä ja työyksikköä ajatellen. Haavapäiviin osallistuminen tarjosi konkreettisia apukeinoja ja aion viedä eteenpäin tukisidosten oikeaoppista käyttöä, huomion kiinnittämistä haavojen tarkempaan diagnosointiin sekä valtimoverenkierron häiriöiden tunnistamista. Näiden avulla voidaan kehittää hoidon laatua ja vaikuttavuutta työyksikössä. Verkostoituminen alan toimijoiden kanssa tukee jatkossa tiedon jakamista ja osaamisen kehittämistä. Suunnitteilla onkin kehittää koulutuksia koko hyvinvointialueelle, jossa sekä erikoissairaanhoidon että perusterveydenhuolto pääsevät harjoittamaan taitojaan haavapajoissa.

Päivien perusteella on myös perusteltua todeta, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle tarvitaan laajemmin saavutettava haavakeskus. Nykytilanteessa perusterveydenhuollon työntekijät joutuvat usein toimimaan haastavissa haavanhoidon tilanteissa ilman riittävää tukea, mikä altistaa hoidon viiveille ja komplikaatioille. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella toimii haavakeskus, mutta se on tällä hetkellä keskittynyt erikoissairaanhoidon, eikä sen tuki ole riittävän saavutettavaa perusterveydenhuollon arjessa. Tämä johtaa siihen, että potilaita ohjautuu herkästi erikoissairaanhoidon myös tilanteissa, joissa oikea-aikainen tuki ja ohjaus perusterveydenhuollossa olisi riittänyt. Nykyinen toimintamalli kuormittaa tarpeettomasti erikoissairaanhoidon, pidentää hoitoon pääsyn viiveitä ja voi hidastaa haavan paranemista.

Moniammatillinen haavakeskus tarjoaisi matalan kynnyksen konsultaatiotukea terveyskeskuksiin, palvelukoteihin ja kotihoitoon juuri silloin, kun erikoissairaanhoidon ei vielä tarvita, mutta osaamisen tarve on ilmeinen.

Luennoissa esitetty näyttö on vahvaa: perusterveydenhuoltoa tukevat haavakeskusmallit parantavat diagnostiikkaa, pienentävät amputaatoriskiä, vähentävät kuolleisuutta ja nopeuttavat haavojen paranemista. Samalla ne selkeyttävät hoitopolkuja, vähentävät viiveitä ja tukevat kaikkia toimijoita. Kyse ei ole pelkästään laadun parantamisesta, vaan myös kustannustehokkuudesta – kun diagnoosi- ja läheteviiveet lyhenevät, vältetään raskaampia ja kalliimpia hoitoja.

On vaikea perustella, miksi tällaista toimintamallia ei hyödynnettäisi laajemmin. Haavakeskus ei ole ylimääräinen resurssi, vaan välttämätön osa toimivaa ja vaikuttavaa haavanhoitoa. Se tukee ammattilaisten osaamista, lisää työtyytyväisyyttä ja ennen kaikkea parantaa potilaiden hoitoa. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella tulisi ottaa aktiivinen rooli haavakeskustoiminnan kehittämisessä – kyse on sekä potilasturvallisuudesta että terveydenhuollon resurssien järkevästä käytöstä.

Yhteenvedon voidaan todeta, että haavapäivät vahvistivat käsitystä siitä, että laadukas haavanhoito perustuu oikeaan diagnostiikkaan (*valintoja*), kokonaisvaltaiseen hoitoon (*vastuuta*) ja toimivaan yhteistyöhön (*yhteistyötä*). Valtakunnalliset haavapäivät tarjosivat

kattavan ja ajankohtaisen kokonaisuuden haavanhoidosta. Tapahtuma oli antoisa ja käytännön työtä tukeva, ja se vahvisti halua kehittää omaa osaamista sekä työyksikön toimintaa entistä laadukkaammaksi ja yhteneväisemmäksi.

Jonna Tuominen, sairaanhoitaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, avosairaanhoito

Valtakunnallisten haavapäivien keskeinen sisältö lyhyesti

1. Kokonaisvaltainen hoito

Haavaa ei tule hoitaa pelkästään paikallisesti, vaan huomio tulee kohdistaa potilaan koko tilanteeseen. perussairaudet, ravitsemus, toimintakyky

2. Oikea diagnoosi ja hoitolinja

Haavan taustasyyn tunnistaminen on keskeistä, sillä se ohjaa koko hoitoa. Pelkkä paikallishoito ei riitä ilman oikeaa diagnoosia.

3. Moniammatillinen yhteistyö

Tehokas haavanhoito vaatii eri ammattilaisten yhteistyötä (lääkärit, hoitajat, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit). Yhteistyö parantaa hoidon laatua ja nopeuttaa paranemista.

4. Varhainen puuttuminen ja konsultointi

Ongelmiin tulee reagoida ajoissa. Varhainen diagnostiikka ja konsultointi vähentävät komplikaatioita ja hoidon viivästymistä.

5. Potilaan rooli ja sitoutuminen

Potilaan motivaatio, ohjaus ja osallistaminen ovat keskeisiä hoidon onnistumisessa.

6. Näyttöön perustuva ja kustannustehokas toiminta

Laadukas hoito ei ole pelkästään kliinisesti vaikuttavaa, vaan myös taloudellisesti järkevää – oikeat hoitovalinnat vähentävät kustannuksia pitkällä aikavälillä.

Valtakunnallisten haavapäivien teema tiivistettynä

Valintoja

Oikea diagnoosi ja haavan etiologian tunnistaminen

Hoitolinjan valinta (parantava, ylläpitävä, palliatiivinen)

Hoitotuotteiden ja kompressiohoidon valinta

Ravitsemuksen ja hoitomenetelmien valinnat

Vastuuta

Potilaan kokonaisvaltainen arviointi

Varhainen puuttuminen ja oikea-aikainen konsultointi

Hoidon seuranta ja reagointi muutoksiin

Potilaan ohjaus ja sitouttaminen hoitoon

Yhteistyötä

Moniammatillinen tiimityö (lääkärit, hoitajat, terapeutit jne.)

Konsultaatio ja osaamisen jakaminen

Hoitopolkujen sujuvuus ja jatkuvuus

Haavakeskusmalli tukemassa perusterveydenhuoltoa